

ΟΥΡΑΝΙΑ

ὑπὸ Καμίλλου Φλαμμαριδὸν

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 388

Σ'.

Πρὸς τὴν ἀλήθειαν διὰ τῆς ἐπιστήμης.

Εἰργαζόμεν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ μου ἀσχολούμενος ἐν μελέτῃ περὶ τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας κόσμων κυβερνωμένων καὶ φωτιζομένων ὑπὸ πολλῶν ἡλίων διαφόρου μεγέθους, ὅτε ἐγείρας τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὴν

ἐστίαν ἐξεπλάγην ἐκ τῆς ἐκφράσεως, ἐκ τῆς ἐμφυχώσεως δύναμαι νὰ εἶπω τοῦ προσώπου τῆς προσφιλοῦς μοι Οὐρανίας. Ἦτο ἡ αὐτὴ ἐπίχαρι καὶ ζωηρὰ ἐκφρασις, ἥτις ἄλλοτε — ὦ πόσον ἡ Γῆ στρέφεται ταχέως καὶ πόσον ὀλίγον διαρκεῖ ἐν τέκτρων τοῦ αἰῶνος! — ἦτις ἄλλοτε — καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι ἦτο χθὲς! — ἦτις ἄλλοτε, κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς νεανικῆς ἡλικίας, τὰς τόσον ταχέως ἀποπτάσας κατέθελε τὸ πνεῦμά μου καὶ ἐφλόγιζε τὴν καρδίαν μου. Δὲν ἦ δυνήθην ν' ἀντιστῶ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ τὴν παρατηρήσω ἀκόμη καὶ νὰ στηρίξω ἐπ' αὐτῆς τὰ βλέμματά μου. Ἀληθῶς ἦτο ἀκόμη ὡραιότατη καὶ αἱ ἐντυπώσεις μου δὲν εἶχον ἀκόμη μεταβληθῇ. Μὲ προσείλκυεν ὅπως τὸ φῶς προσελκύει τὸ ἔντομον. Ἠγέρθην ἐκ τῆς τραπέζης καὶ ἐπλησίισα εἰς αὐτὴν ὅπως παρατηρήσω τὸ περίεργον ἐκεῖνο ἀποτέλεσμα τοῦ φωτός ἐπὶ τῆς μεταβλητῆς φυσιογνωμίας της, ἔμεινα δὲ ὀρθὸς πρὸ αὐτῆς λησμονῶν τὴν ἐργασίαν μου.

Τὸ βλέμμα της ἐφαίνετο μακρὰν πλανώμενον, ἐν τούτοις ἐνεψυχούτο, ἐγίνετο ἀτενές. Τί παρετήρει; Ποῖον; Ἐσχον τὴν ἐντύπωσιν ὅτι κἄποιον πράγματι ἔβλεπεν, ἀκολουθοῦντες δὲ τὴν διεύθυνσιν τοῦ βλέμματός ἐκείνου τοῦ ἀπενούς, τοῦ ἐκφραστικοῦ ἀλλ' οὐχὶ αὐστηροῦ, οἱ ὀφθαλμοί μου συνήντησαν τὴν εἰκόνα τοῦ Ἐλπίστου κρεμασμένην μεταξὺ δύο βιβλιοθηκῶν.

Αὐτὸν τῷ ὄντι ἡ Οὐρανία παρετήρει ἀτενώς.

Αἶφνης ἡ εἰκὼν ἀπεσπάρθη ἐκ τοῦ τοίχου, καὶ κατέπεσε, θραυσθέντος τοῦ πλαισίου.

᾿Ωρμησα πρὸς αὐτήν· ἡ εἰκὼν κατέκειτο ἐπὶ τοῦ τάπητος, ἡ δὲ γλυκεῖα φυσιογνωμία τοῦ Ἐλπίστου ἦτο ἐστραμμένη πρὸς ἐμέ. Ἀνεγείρας αὐτὴν εὗρον μέγα φύλλον ἁλτοῦ κιτρινίσαντος ἤδη, κατέχον ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς εἰκότος, γεγραμμένον δ' εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐπιφανείας διὰ τῆς γραφῆς τοῦ Ἐλπίστου. Πῶς ἐγὼ δὲν εἶχον ποτε παρατηρήσῃ τὸν χάρτην αὐτόν; Πιθανώτατα εἶχε μείνῃ κεκρυμμένος ὑπὸ τὰ κοσμήματα τοῦ πλαισίου καλυπτόμενος ὑπὸ τοῦ χαρτονίου, πραγματικῶς δὲ ὅτε ἐκόμισα τὴν εἰκόνα ταύτην ἐκ Χριστιανίας οὐδόλως ἐσυλλογίσθην νὰ ἐξετάσω τὴν συναρμογὴν της. Τίς ὅμως ἔσχε τὴν παράδοξον ιδέαν νὰ τοποθετήσῃ ἐκεῖ τὸ φύλλον αὐτὸ τοῦ χαρτοῦ; Μετὰ ζωηρᾶς ἐκ-

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΜΕΣΣΟΝΙΕ

πλήξεως ἀνεγνώρισα τὴν γραφὴν τοῦ φίλου μου καὶ διέτρεξα τὰς δύο σελίδας. Κατὰ πάντα τὰ φαινόμενα εἶχον γραφῇ αὐτῇ κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ἐπιγείου ζωῆς τοῦ νεαροῦ φιλοσόφου, τὴν ἡμέραν τῆς ἀναβάσεώς του μέχρι τοῦ βορείου σέλαος, ἀναμφιβόλως δὲ ὁ πατήρ της Ἰκλέας ἠθέλησε νὰ διατηρήσῃ ἀσφαλέστερον τὰς τελευταίας αὐτὰς καὶ ὑψίστας σκέψεις περικλείων αὐτὰς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ πλαισίου ὁμοῦ μετὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἐλπίστου. Ἐλησμονήσῃ νὰ μοὶ τὸ ἀναφέρῃ ὅτε κατόπιν μοὶ ἐδῶρθε τὴν προσφιλεῖν εἰκόνα ὡς ἐνθύμιον, κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἐπορεύθην ἐπίτηδες ὅπως ἐπισκεφθῶ τὸν τάφον τῶν ἐραστῶν.

Ὅπως δὴποτε τοποθετῶν μετὰ προσοχῆς τὴν εἰκόνα ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ζωηρὰν ἤσθανόν-

μην συγκίνησιν ἀναγνωρίζων ἐν ἑκάστῳ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς προσφιλούς ἐκείνης μορφῆς· ἀνεγνώριζον τοὺς ὀφθαλμούς του, τοὺς τόσον γλυκεῖς καὶ συνάμα σκεπτικούς, πάντοτε αἰνιγματώδεις, τὸ εὖρυ μέτωπον, τὸ τόσον γαλήνιον κατὰ τὸ φαινόμενον, τὸ στόμα, τὸ λεπτὸν στόμα, τὸ ἔχον ἔκφρασιν ἐπιφυλακτικῆς φιληδονίας, τὴν διαφανῆ χροιάν τοῦ προσώπου, τοῦ τραχήλου, τῶν χειρῶν· τὰ βλέμματα του μὲ παρηκολούθουν εἰς ὅποιονδήποτε μέρος καὶ ἂν ἦτο ἐστραμμένη ἡ εἰκὼν, ἐνῷ ταύτοχρόνως ἐβλεπον τὴν Οὐρανίαν καὶ διηυθύνοντο εἰς πάντα τὰ σημεῖα. Παράδοξος φαντασιοκοπία! ἀκουσίως ἀνελογίστην τότε τὰ βλέμματα τῆς θεᾶς, ἀτινα μοὶ ἐφαίνοντο ὅτι ἠτένιζον μετὰ μελαγχολικῆς θωπείας τὴν εἰκόνα τοῦ νεαροῦ της λατρίδος. Ὅπως τὸ λυκόφως ἐπισκιάζει εὐδιον ἡμέραν, τοιουτοτρόπως ἐνθεὸς τις λύπη ἐπεχύνετο ἐπὶ τῆς εὐγενούς της μορφῆς.

Ἄλλ' εὐθὺς ἐμνήσθη τὸ μυστηριώδους φύλλου. Ἦτο γεγραμμένον διὰ χαρακτῆρος εὐαναγνώστου, ἀκριβοῦς, ἄνευ τινὸς διαγραφῆς. Ἀντιγράφω ἐνταῦθα ἀπαράλλακτον τὸ περιεχόμενον, χωρὶς νὰ μεταβάλλω οὔτε λέξιν, οὔτε κόμμα, διότι μοὶ φαίνεται ὅτι εἶνε τὸ φυσικώτατον συμπέρασμα, πασῶν τῶν διηγήσεων τῶν ἀποτελουσῶν τὸ παρὸν βιβλίον.

Ἰδοὺ αὐτὸ κατὰ γράμμα:

«Αὕτη εἶνε ἡ ἐπιστημονικὴ διαθήκη τοῦ πνεύματος ὅπερ καὶ ἐπὶ τῆς Γῆς ἀκόμη πάσαν κατέβαλε προσπάθειαν ὅπως μὲν ἀπηλλαγμένον τοῦ βάρους τῆς ὕλης, καὶ ὅπερ ἐλπίζει ν' ἀπαλλαγῇ αὐτοῦ.

Ἡθέλησα νὰ καταλίπω ὑπὸ τύπον ἀποφθεγμάτων τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν μου. Νομίζω ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν Ἀλήθειαν εἰμὴ διὰ τῆς μελέτης τῆς φύσεως, τουτέστι διὰ τῆς Ἐπιστήμης. Ἰδοὺ οἱ συλλογισμοὶ οἵτινες μοὶ φαίνονται στηριζόμενοι ἐπὶ τῆς μεθόδου ταύτης τῆς παρατηρήσεως.

Α'.

Τὸ ὁρατόν, ἀπτόν, σταθμητόν καὶ ἐν ἀπαύστῳ κινήσει διατελοῦν σύμπαν συγκρίνεται ἐξ ἀτόμων ἀοράτων, ἀθίκτων, ἀσταθμητῶν καὶ ἀδρανῶν.

Β'.

Ὅπως ἀποτελέσωσι τὰ σώματα καὶ ὄργανώσωσι τὰ ὄντα αἱ ἄτομοι αὗται διέπονται ὑπὸ δυνάμεων.

Γ'.

Ἡ δύναμις εἶνε ἡ κυριωδεστάτη αἰτία.

Δ'.

Τὸ ὁρατόν, τὸ ἀπτόν, τὸ στερεόν, τὸ διαρκές, τὸ βᾶρος εἰσὶν ιδιότητες σχετικαὶ καὶ οὐχὶ πραγματικότητες ἀπόλυτοι.

Ε

Τὸ ἀπείρως μικρόν:

Τὰ γενόμενα πειράματα τῆς ἐλασματοποιήσεως τῶν φύλλων τοῦ χρυσοῦ ἀποδεικνύουσιν ὅτι δεκακισχίλια τοιαῦτα φύλλα σχηματίζουσι πᾶχος μόλις ἐνὸς χιλιοστομέτρου. — Ἡδυνήθησαν νὰ ὑποδιαίρῳσι τὸ χιλιοστόμετρον ἐπὶ πλακὸς ὑελίνης εἰς χίλια ἴσα μέρη· καὶ ὁμῶς ὑπάρχουσι παρεγγυματογενῆ ζωῦφια τόσον μικρά, ὥστε τὸ σῶμα των ὁλόκληρον τοποθετεῖται μεταξύ δύο ἐκ τῶν ὑποδιαίρσεων αὐτῶν χωρὶς νὰ τὰς θίξῃ. Τὰ μέλη, τὰ ὄργανα τῶν ὄντων τούτων συνίστανται ἐκ κυττάρων, ταῦτα δὲ ἐκ μορίων καὶ ταῦτα ἐξ ἀτόμων. — Εἴκοσι κυβικὰ ὑφεκατόμετρα ἐλαίου κεχυμένα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας λίμνης καλύπτουσι 4,000 τετραγωνικὰ μέτρα, εἰς τρόπον ὥστε τὸ ἐπικεχυμένον στῶμα τοῦ ἐλαίου ἔχει πᾶχος ἐνὸς διακοσιᾶκτις χιλιοστοῦ τοῦ χιλιοστομέτρου. — Ἡ διὰ τοῦ φασματοςκοπίου ἀνάλυσις τοὺς φωτὸς ἀνακαλύπτει τὴν παρουσίαν ἐνὸς ἑκατομμυριοστοῦ τοῦ χιλιοστογράμμου σοδίου ἐντὸς τινος φλογός. — Τὰ κύματα τοῦ φωτὸς περιλαμβάνονται μεταξύ 4 καὶ 8 δεκακισχιλιοστῶν τοῦ χιλιοστομέτρου ἐκ τοῦ ἰώδους εἰς τὸ ἐρυθρόν. Ἀπαιτοῦνται 2,300 κύματα φωτὸς ὅπως πληρώσωσιν ἐν χιλιοστόμετρον. Κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνὸς δευτερολέπτου ὁ αἰθὴρ ὅστις μεταβιβάζει τὸ φῶς ἐκτελεῖ ἑπτακοσίας χιλιάδας δισεκατομμυρίων κυμάνσεις, ὧν ἑκάστη εἶνε μαθηματικῶς ὠρισμένη. — Ἡ ὁσφρησις ἀντιλαμβάνεται 1000000000 τοῦ χιλιοστογράμμου ὀξέος εὐρισκομένου εἰς τὸν ἀέρα τὸν ὁποῖον ὁσφραίνεται. — Ὁ ὄγκος τῶν ἀτόμων πρέπει νὰ εἶνε μικρότερος τὴν διάμετρον ἐνὸς ἑκατομμυριοστοῦ τοῦ χιλιοστομέτρου.

Σ'.

Ἡ ἄτομος ἡ ἔψαυστος, ἡ ἀόρατος, ἡ μόλις καταληπτὴ εἰς τὸ πνεῦμά μας συνειθισμένον εἰς τὰς ἐπιπολαίους κρίσεις, ἀποτελεῖ τὴν μόνην ἀληθῆ ὕλην, ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ἀποκαλοῦμεν ὕλην ἄλλο τι δὲν εἶνε εἰμὴ ἀποτέλεσμα παραγόμενον ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων μας, δηλαδὴ τὸ ἀπαύστως δυνατόν τῶν ἐντυπώσεων.

Προκύπτει ἐκ τούτου ὅτι ἡ ὕλη ὅπως αἱ ἐκδηλώσεις τῆς ἐνεργείας δὲν εἶνε ἄλλο τι εἰμὴ τρόπος κινήσεως. Ἄν ἡ κίνησις ἤθελε σταματήσει, ἂν ἡ δύναμις ἤθελε εἶσθαι δυνατόν νὰ ἐκμηδενισθῇ, ἂν ἡ θερμοκρασία τῶν σωμάτων ἤθελε περιορισθῇ εἰς τὸ ἀπόλυτον μηδέν, ἡ ὕλη οἶαν ἡμεῖς τὴν γινώσκομεν θὰ ἔπαυε νὰ ὑπαρξῃ.

Ζ'.

Τὸ ὁρατόν σύμπαν συνίσταται ἐκ σωμάτων ἀοράτων. Ὅ,τι φαίνεται ἀποτελεῖται ἐκ πραγμάτων ἅτινα δὲν φαίνονται.

Ἐν μόνον εἶδος πρωτογόνων ἀτόμων ὑπάρχει. Τὰ συστατικὰ μόρια διαφόρων σωμάτων τοῦ σι-

δήρου, τοῦ χρυσοῦ, τοῦ ὀξυγόνου, τοῦ ὕδρογόνου, κτλ. δὲν διαφέρουσιν εἰμὴ ὡς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ, τῆς συσσωρεύσεως καὶ τῶν κινήσεων τῶν ἀτόμων ἐξ ὧν σύγκεινται.

Η'.

Ὅ,τι καλοῦμεν ὕλην ἐξαφανίζεται καθ' ἡν στιγμήν ἡ ἐπιστημονικὴ ἀνάλυσις νομίζει ὅτι κατέχει αὐτήν. Ἀλλ' εὐρίσκομεν ὡς στήριγμα τοῦ σύμπαντος καὶ ἀρχὴν πάσης μορφῆς τὴν δύναμιν, τὸ δυνάμικόν στοιχεῖον. Διὰ τῆς θελήσεώς μου δύναμαι νὰ μεταβάλλω τὴν πορείαν τῆς Σελήνης.

Αἱ κινήσεις πάσης ἀτόμου ἐπὶ τῆς Γῆς ἡμῶν εἶνε τὸ μαθηματικὸν γινόμενον πασῶν τῶν αἰθερίων κυμάνσεων, αἵτινες φθάνουσι μέχρις αὐτοῦ σὺν τῷ χρόνῳ ἐκ τῶν ἀδύσσωτων τοῦ ἀπεράντου διαστήματος.

Θ'.

Τὸ ἀνθρώπινον ὃν ἔχει ὡς οὐσιώδη ἀρχὴν τὴν ψυχὴν. Τὸ σῶμα εἶνε φαινομενικὸν καὶ πρόσκαιρον.

Ι'.

Αἱ ἄτομοι εἶνε ἄφθαρτοι.

Ἡ ἐνέργεια ἣτις κινεῖ τὰς ἀτόμους καὶ διέπει τὸ σύμπαν εἶνε ἄφθαρτος.

Ἡ ἀνθρώπινος ψυχὴ εἶνε ἄφθαρτος.

ΙΑ'.

Ἡ ἀτομικότης τῆς ψυχῆς εἶνε πρόσφατος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Γῆς. Ὁ ἡμέτερος πλανήτης ὑπῆρξε νεφελοειδής, εἴτα ἥλιος, εἴτα χάος· τότε οὐδὲν ὃν ἐπίγειον ὑπῆρχεν. Ἡ ζωὴ ἤρχισεν ἐκ τῶν ἀτελεστάτων ὁργανισμῶν προώδευσεν ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα μέχρις οὗτο φθάσῃ εἰς τὴν παροῦσαν κατὰστασιν, ἣτις δὲν εἶνε ἡ τελευταία. Ἡ διάνοια, τὸ λογικόν, ἡ συνείδησις ὅ,τι καλοῦμεν ἡμεῖς ψυχικὰς δυνάμεις εἶνε νεώτερα. Τὸ πνεῦμα βαθμηδὸν ἐκφεύγει ἐκ τῆς ὕλης, ὅπως — ἂν ἐπιτρέπεται ἡ χυδαία αὕτη σύγκρισις — τὸ ἀέριον ἐκ τοῦ ἀνθρακος, τὸ ἄρωμα ἐκ τοῦ ἄνθους, ἡ φλόξ ἐκ τῆς ἐστίας.

ΙΒ'.

Ἡ ψυχικὴ δύναμις ἀρχίζει νὰ ἐξακριβῶται πρὸ τριακόντα ἢ τεσσαράκοντα αἰῶνων εἰς τὰς ἀνωτέρας σφαῖρας τῆς ἐπίγειου ἀνθρωπότητος· ἡ ἐνέργειά της εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς τὸ λυκαυγὲς αὐτῆς.

Αἱ ψυχαὶ αἱ ἔχουσαι συνείδησιν τῆς ἀτομικότητός των ἢ αἱ εἰσέτι ἀσυνείδητοι εὐρίσκονται ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως των ἐκτὸς τῶν ὄρων τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου. Μετὰ τὸν θάνατον τῶν σωμάτων καθὼς καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς οὐδεμίαν κατέχουσι θέσιν. Τινὲς μεταβαίνουν σὺν ὅπως κατοικήσωσιν ἄλλους κόσμους.

Συνείδησιν τῆς ἐαυτῶν ὑπερσωματικῆς υπάρ-

ξεως καὶ τῆς ἐαυτῶν ἀθανασίας ἔχουσι μόνον αἱ ψυχαὶ ὅσαι ἀπηλλάγησαν τῶν ὕλικῶν δεσμῶν.

ΙΓ'.

Ἡ Γῆ ἄλλο τι δὲν εἶνε εἰμὴ μία ἐπαρχία τῆς αἰωνίου πατρίδος. Ἀποτελεῖ μέρος τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ Οὐρανὸς εἶνε ἀπειρος· ὅλοι οἱ κόσμοι ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ Οὐρανοῦ.

ΙΔ'.

Τὰ πλανητικὰ καὶ ἀστρικὰ συστήματα τ' ἀποτελοῦντα τὸ σύμπαν εὐρίσκονται εἰς διαφόρους βαθμοὺς ὁργανισμοῦ καὶ προόδου. Ἡ ἔκτασις τῆς ποικιλίας αὐτῶν εἶνε ἀπέραντος· τὰ ὄντα πανταχοῦ εἰσιν ἀνάλογα πρὸς τοὺς κόσμους.

ΙΕ'.

Πάντες οἱ κόσμοι δὲν εἶνε ἐπὶ τοῦ παρόντος κατωκημένοι. Ἡ σημερινὴ ἐποχὴ δὲν ἔχει σπουδαιότητα μερίζονα ἐκείνων αἵτινες προηγήθησαν. Κόσμοι τινὲς ὑπῆρξαν κατωκημένοι κατὰ τὸ παρελθόν, πρὸ δισεκατομμυρίων αἰώνων· ἕτεροι θὰ κατοικήθωσιν εἰς τὸ μέλλον μετὰ δισεκατομμύρια αἰώνων. Μίαν ἡμέραν οὐδὲν θ' ἀπομένῃ ἐκ τῆς Γῆς· καὶ αὐτὰ τὰ ἐρείπια τῆς θὰ καταστραφῶσιν.

ΙΣ'.

Ἡ ἐπίγειος ζωὴ δὲν εἶνε ὁ τύπος τῶν ἄλλων ζωῶν. Ἀπέραντος ποικιλία ἐπικρατεῖ εἰς τὸ σύμπαν. Ὑπάρχουσι κόσμοι ἔνθα ἡ βαρύτης εἶνε μεγίστη, ἔνθα τὸ φῶς εἶνε ἄγνωστον, ἔνθα ἡ ἀφῆ, ἡ ὄσφρησις καὶ ἡ ἀκοὴ εἰσὶν αἱ μόναι αἰσθησεις, ἔνθα ἐπειδὴ τὸ ὀπτικὸν νεῦρον δὲν εἶνε ἐσχηματισμένον πάντα τὰ ὄντα εἶνε τυφλά. Ὑπάρχουσιν ἄλλοι κόσμοι ἔνθα ἡ βαρύτης εἶνε μόλις αἰσθητή, ἔνθα τὰ ὄντα εἶνε τόσον ἐλαφρά καὶ τόσον λεπτά ὥστε θὰ ἦσαν ἀόρατα εἰς τοὺς ἐπίγειους ὀφθαλμούς, ἔνθα αἰσθήσεις ἐξαισίου ἀθρότητος παρέχουσιν εἰς τὰ προνομιοῦχα πνεύματα ἐντυπώσεις ἀπηγορευμένας εἰς τὴν ἐπίγειον ἀνθρωπότητα.

ΙΖ'.

Ὁ ὑπάρχων χώρος μεταξὺ τῶν διεσπαρμένων εἰς τὸ ἄπειρον σύμπαν κόσμων δὲν ἀπομονώνει αὐτούς. Διατελοῦσι πάντες ἐν συγκοινωνίᾳ διηνεκῶς πρὸς ἀλλήλους διὰ τῆς ἑλξεως ἣτις ἐξασκεῖται στιγμιαίως διὰ μέσου πάσης ἀποστάσεως καὶ ἣτις ἀποτελεῖ δεσμόν ἀδιάλυτον μεταξὺ τῶν κόσμων.

ΙΗ'.

Τὸ Σύμπαν ἀποτελεῖ μίαν μόνην ἐνότητα.

ΙΘ'.

Τὸ σύστημα τοῦ φυσικοῦ κόσμου εἶνε ἡ ὕλικὴ βάσις, τὸ ἐνδιαίτημα τοῦ συστήματος τοῦ ἠθικοῦ ἢ πνευματικοῦ κόσμου. Ἡ ἀστρονομία ἄρα πρέπει νὰ εἶνε ἡ βάσις πάσης φιλοσοφικῆς ἢ θρησκευτικῆς δοξασίας.

Πᾶν ὃν λογικὸν φέρει ἐν ἐαυτῷ τὸ αἰσθημα ἀλλὰ καὶ τὴν ἀμφιβολίαν τῆς ἀθανασίας. Διότι

ἔμεθα οἱ μικροσκοπικοὶ τροχοὶ ἀγνώστου μηχανισμοῦ.

K'.

Ὁ ἄνθρωπος δημιουργεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ πεπρωμένον του. Κύπτει ἢ ἐγείρεται ἀναλόγως τῶν ἔργων του. Τὰ ὄντα τὰ προσκεκολλημένα εἰς τὰ ὕλικά συμφέροντα, οἱ φιλάργυροι, οἱ φιλόδοξοι, οἱ ὑποκριταί, οἱ ψεῦσται, τὰ τέκνα τοῦ Ταρτούφου κατοικοῦσιν, ὅπως οἱ φαῦλοι, εἰς κατωτέρας ζώνας.

Ἄλλ' εἰς νόμος κυριώδης καὶ ἀπόλυτος διέπει τὴν Πλάσιν, ὁ νόμος τῆς Προόδου. Τὰ πάντα ἀνυψοῦνται πρὸς τὸ ἄπειρον. Τὰ σφάλματα εἶνε πτώσεις.

KA'.

Ἐν τῇ ἀνυψώσει τῶν ψυχῶν αἱ ἠθικαὶ ἀρεταὶ ἔχουσιν ἴσῃ ἀξίαν πρὸς τὰ διανοητικὰ πλεονεκτήματα. Ἡ ἀγαθότης καὶ ἀφοσίωσις, ἡ αὐταπαρνησία καθαρίζουν τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἀνυψοῦσιν ὅπως ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐπιστήμη.

KB'.

Ἡ παγκόσμιος δημιουργία εἶνε ἀπέραντος ἀρμονία, ἥς ἡ Γῆ δὲν εἶνε ἐμὴ ἀσήμαντον τεμάχιον ἀρκετὰ βαρὺ καὶ ἀκατανόητον.

KΓ'.

Ἡ φύσις εἶνε διαρκὲς κατάστασις. Ἡ Πρόδος εἶνε ὁ νόμος. Ἡ πρόδος εἶνε αἰωνία.

KΔ'.

Ἡ αἰωνιότης τῆς ψυχῆς δὲν θά ᾔτο ἐπαρκὲς ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ ἄπειρον καὶ γνωρίσῃ τὰ πάντα.

KE'.

Ὁ προορισμὸς τῆς ψυχῆς εἶνε ν' ἀπαλλασσῇται ὁσημέραι περισσότερον τοῦ ὕλικου κόσμου καὶ ν' ἀνήκῃ ὀριστικῶς εἰς τὴν ἀνωτέραν οὐράνιον ζώην, ὅπου εἶνε ἀνωτέρα τῆς ὕλης καὶ δὲν πάσχει πλέον. Ὁ ὕπατος σκοπὸς τῶν ὄντων εἶνε ἡ διαρκὲς προσέγγισις εἰς τὴν ἀπόλυτον τελειότητα καὶ τὴν θείαν εὐδαιμονίαν.

Τοιαύτη ἦτο ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ φιλοσοφικὴ διαθήκη τοῦ Ἑλπίστου. Δὲν φαίνεται οἷονεῖ ὑπαγορευθεῖσα ὑπὸ τῆς Οὐρανίας αὐτῆς;

Αἱ ἐννέα Μοῦσαι τῆς ἀρχαίας μυθολογίας ἦσαν ἀδελφαί. Αἱ νεώτεραι ἐπιστημονικαὶ ἰδέαι τείνουσι καὶ αὐταὶ εἰς τὴν ἐνότητα. Ἡ ἀστρονομία, ἥτοι ἡ γνῶσις τοῦ κόσμου, καὶ ἡ ψυχολογία, ἥτοι ἡ γνῶσις τοῦ ὄντος, συνευνοῦνται σήμερον ὅπως ἀποκαταστήσωσι τὴν μόνην βάσιν, ἐφ' ἧς δύναται νὰ θεμελιωθῇ ἡ ὀριστικὴ φιλοσοφία.

Υ.Γ. Τὰ ἐπεισόδια ἅτινα προηγουμένως ἀφηγήθημεν, καὶ αἱ παρεπόμεναι σκέψεις καὶ μελέται εὐρίσκονται συνηνωμέναι ἐνταῦθα εἰς εἶδος τι δοκιμίου, οὗ ὁ σκοπὸς εἶνε ἡ ἐκθεσις στοιχειωδῶν τινῶν ἰδεῶν περὶ τῆς λύσεως τοῦ μεγίστου τῶν προβλημάτων ἅτινα δύνανται νὰ ἐνδιαφέρωσι τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα. Ὑπὸ τὴν τοιαύτην ιδιότητα τὸ παρὸν ἔργον ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν ἐκείνων, ὅσοι ἐνίοτε τοῦλάχιστον «ἐν τῷ μέσῳ τῆς τρίβου τῆς ζωῆς», ὡς λέγει ὁ Δάντης, σταματῶσι καὶ συλλογίζονται ποῦ εὐρίσκονται, ὅποιοί τινες εἶνε, καὶ μελετῶσι καὶ σκέπτονται καὶ ὀνειροπολοῦσιν.

(Μετάφρασις X.)

Ἡ ΛΥΓΕΡΗ

Συνέχεια· ἴδε σ. 385

Ὁ Βρανᾶς ἐφρύαττεν· οὐδέποτε ἐπερίμενε τοιαύτην ἀντίστασιν. Τὸ αἷμα συνέρρευσεν ὅλον εἰς τὴν καρδίαν του ἥτις ἠπέλπει νὰ διαρραγῇ, ὡς πρόχωμα ποταμοῦ πλημμυρήσαντος αἰφνης· περὶ τὴν στεφάνην τῆς κόμης λευκὴ, λευκοτάτη γραμμὴ ἐχαράχθη, καθ' ὅλον τὸ πρόσωπόν του ἐπεχύθη νευρικὴ πελιδνότης. Οἱ ὀφθαλμοί, κατακίτρινοι ὡς νὰ ᾔτο ἱκτερικός ἔρριψαν αἰφνης κατ' αὐτῆς βλέμμα ἄχθους καὶ βλασφημίας. Τὰ χεῖλη του κατὰλευκα, ἀνεπάλλοντο σπασμωδικῶς. Ἡ δεξιὰ χεὶρ του συνεσφίγγθη εἰς πυγμὴν καὶ ἀνήλθεν ἀπειλητικὴ μέχρι τοῦ προσώπου τῆς λυγερῆς. Διὰ μίαν στιγμὴν ὁ Βρανᾶς ἐσκέφθη νὰ καταστρέψῃ διὰ τῆς πυγμῆς τὸ εἶδωλον, τὸ ὁποῖον ἐπίστευεν ὅτι ἐπὶ τόσα ἔτη ἀδικῶς προσεκύνει καὶ ἐδοξολόγει. Ἀλλὰ πρὸ τοῦ σπαργῶντος ἐκείνου καὶ ἐπτοημένου πλάσματος ἡ χεὶρ τοῦ νέου κατέπεσεν ἀδρανῆς. Ἐπειδὴ ὁμως ἔπρεπε κἄπου νὰ ἐκσπάσῃ ὁ τόσος του θυμὸς, περιέ-

στρεψε κύκλῳ τὸ βλέμμα καὶ ἰδὼν χαμκὶ τὰς ὕδριας, κατέφερεν ἐπ' αὐτῶν βαρὺ λάκτισμα καὶ τὰς συνέτριψεν.

Ἡ λυγερὴ συνῆλθεν ἐκ τοῦ κρότου.

— ὦ, κακὸ ποῦ μοῦκαμες! ὠλόλυξε, συμπλέκουσα τὰς χεῖρας ἀπελπιστικῶς· τώρα τί θὰ εἰπῶ τῆς μάννας μου;

— Νὰ χαθῇς ἐσὺ κ' ἐκείνη!

Καὶ διανοίξας τοὺς κλάδους τῆς συκῆς ἐφυγεν. Ἡ λυγερὴ ἐλησμονήθη ἐκεῖ, μὲ τοὺς βραχίονας συμπεπλεγμένους ἀκόμη, τὴν κεφαλὴν θλιβερῶς κεκλιμένην, προσβλέπουσα περιλύπως πότε τὰ θραύσματα τῶν ὕδριων καὶ πότε τὸ μέρος ὁποῦ ἐξηφανίσθη ὁ καλὸς της.

Κρωγμὸς γλαυκός, ἡχῆσας αἰφνης ἄνω τῆς συκῆς συνέφερε τὴν λυγερήν. Ῥίγος διέδραμε τὸ σῶμά της εἰς τὴν φωνὴν τὴν ἀπαισίαν καὶ τὴν θείαν τοῦ τόπου ἐνθα εὐρίσκετο κ' ἐχύθη πρὸς τὰ ἔξω, μέσῳ τῆς ἐπελθούσης νυκτός.